

ISVU: 147271
srijedom od 14:15
seminar 004

Mudrosna literatura u Bibliji

ECTS 3, izborni kolegij iz RZ

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Kanon

- **κανών** – mjera:
 - ustaljeni popis i raspored
- **Suvremeni kanon SZ:**
- **Petoknjižje**
- **i *Povijesne* knjige:**
 - Jš do 2 Mak
- ***Mudrosne* knjige:**
 - Job do Sir
 - Psalmi
- ***Proročke* knjige:**
 - Iz do Mal

- **NZ**
- **Evandjelja i Djela**
- = **povijest**
- **Poslanice**
(Pavlove + katoličke)
- = **mudrost**
- **Otkrivenje**
- = **proroci**

Povijest kanona (1)

- ❑ Mudrosni spisi
u suvremenom kanonu?
- Sredina SZ! – iz Septuaginte
 - ❑ Prošlost – sadašnjost – budućnost
- Spisi:
 - ❑ Psalmi, Job, Mudre izreke, Pjesma nad pjesmama, Propovjednik
 - ❑ = molitva, patnja, odgoj, ljubav, korist
- LXX:
 - ❑ Knjiga Mudrosti, Knjiga Sirahova = povijest
- **7 knjiga u središtu Staroga zavjeta**
 - ❑ Jeruzalemska Biblija: Job prije Psalama, Propovjednik prije Pj (kao LXX i Vg)
 - ❑ U HB Psalmi na početku, a Pj prije Prop

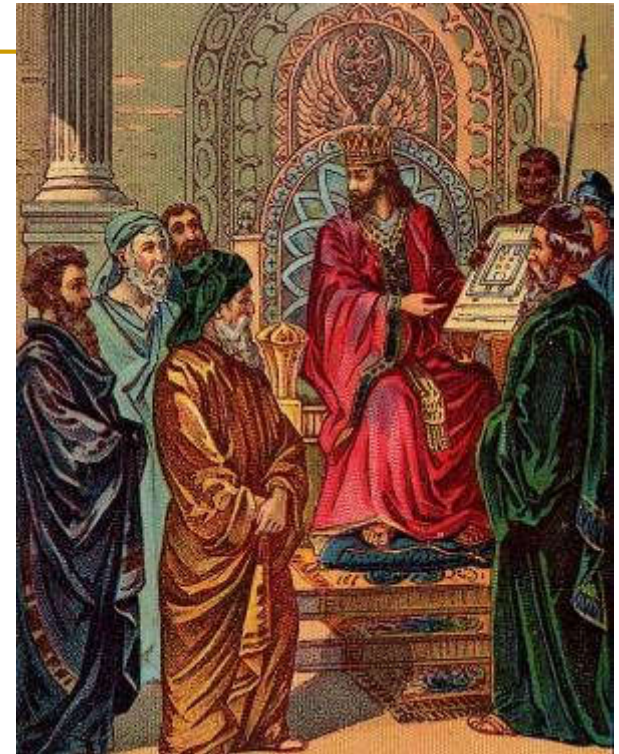
Pouka u dijalogu

- ***Pedagoški početak:***
Knjiga Mudrosti!
- **Ustroj biblijske mudrosti:**
- **“Poslušaj, sine moj!”**
 - Izvor u Izl 13,14 i Pnz 6,20s
- **“Odgovori sinu!”**
 - “יהוה nas je izveo jakom rukom” (Izl 13,14; Pnz 6,21)
 - תורה Tora = Pouka
- **Tko poučava u Izr 1,8; 6,20; 31,1?**
 - Pouka oca, naputak majke (Izr 1,8)
 - Zapovijedi oca, nauk majčin (Izr 6,20)
 - Majka poučavala kralja (Izr 31,1)

Mudrac i mudrost

- ❑ Tko je Mudrac u
Izr 1,1, Pj 1,1, Prop 1,1?
- Salomon, sin Davidov,
kralj (Izr 1,1)
- Salomonova pjesma (Pj 1,1)
- Davidov sin, kralj (Prop 1,1)
 - ❑ Molitva u 1 Kr 3,6-9
 - ❑ **לב שמע** *leb šomé^a* “srce koje sluša” (1 Kr 3,9)
 - ❑ Kako su nastale knjige prema Izr 25,1?
- Ezekijina akademija – prikupili

Kako su nastali psalmi?

- 1 Ljet 16,8; Ps 105,1
 - *Hvalite Jahvu, prizivajte mu ime; navješćujte među narodima djela njegova*
 - Kontekst? (tko, kome govori, kada?)
 - David Asafu i braći
 - kad je donesen Kovčeg
 - Sadržaj?
 - Počast
 - Molitva
 - Međunarodna objava
 - Do danas!
- Ps 1 s Ps 2 uvod
 - u 5 knjiga psalama
 - Usp. Petoknjižje
 - Hermeneutički ključ
 - Zaključak: Ps 146-150

Ps 1: Kako biti sretan

- *blaženstvo* ljudske osobe (‘iš v1)
 - koji je put prema v2?
- *Zakon-Tora* תורה (v2)
- = životna pouka – Božja
 - ⇔ “put” propasti (דרך v1.6)
- *Pristup?* (v2)
- *Užitak* + meditacija dan i noć (v2)
- *Simbol?* (v3)
- *drvo* (od Post do Otk) – Post 1,28
 - Budite plodni!
- *Opreka: grješnik – pravednik v5s*
 - “neće ustati” (v5 – usp. “pljeva”)
 - ⇔ put poznat Bogu (ידע v6)

- *Zlotvor, opak* (v1.4s)
 - što nudi u v1?
- *Savjetuje* (v1)
- *Grješnici* (v1.5)
- *Stanište tračarâ* (v1)
 - ⇔ zajednica pravednikâ (v5)
- *Simbol?* (v4)
- *pljeva*

Povijest kanona (2)

- Prvi novozavjetni pisac: Pavao
 - Prvi kršćanski teolog
- biografija
 - u Djelima apostolskim
 - u Poslanicama
- Tri misijska putovanja
 - Μελίτη (Dj 28,1)
 - na Mljetu?
- Prvi dokumenti 1 Kor 11,23-25; 15,3-8 – *o čemu?*
 - o uskrsnuću (1 Kor 15,3-8)
 - o euharistiji (1 Kor 11,23-25)

Poslanice u kanonu

Rim	1 Kor	2 Kor	Gal
Ef	Fil	Kol	1 Sol
2 Sol	1 Tim	2 Tim	Tit
Flm	Heb		

- logička podjela

- **velike**
- *iz sužanjstva*
- **pastoralne**

- *povjesničarska podjela:*

- **Pavlove**

- 1 Sol
- 1 i 2 Kor
- Gal
- Rim
- Fil
- Flm

- **“deuteropaulinum”**

- Kol
- Ef
- 2 Sol
- 1/2 Tim, Tit
- Heb

Katoličke poslanice

- Cijeloj Crkvi
 - **Jakovljeva,**
 - **1. i 2. Petrova**
 - **1., 2. i 3. Ivanova**
 - **Judina**
-